

Kolektivní investování

Mgr. Michaela Moždiáková

interní doktorandka katedry finančního práva a národního hospodářství

- kolektivní investování - obecně
- předmět práva kolektivního investování a jeho místo v systému finančního práva
- subjekty kolektivního investování
 - investoři
 - investiční společnosti
 - fondy kolektivního investování (investiční fondy a podílové fondy)
- dohled nad kolektivním investováním
 - depozitář
 - ČNB
 - samosprávný dohled (AKAT)

Kolektivní investování - obecně

- investování = použití ušetřených prostředků → jakékoli vložení prostředků za účelem dosažení výnosu
- investor = osoba, která vkládá své dočasně přebytečné prostředky do
 - 1) do vlastní podnikatelské činnosti
 - 2) do podnikání jiného podnikatele ve formě klasického nákupu majetkových cenných papírů nebo prostřednictvím institucí **kolektivního investování** (kapitálový trh),
 - 3) do dluhových cenných papírů (úvěrový trh),
 - 4) na vkladový účet banky (peněžní trh),
 - 5) do nákupu hmotného popřípadě majetku jako jsou nemovitosti, starožitnosti, umění, atd. (reálný trh).

Kritéria pro volbu způsobu investování:

- množství shromážděných peněžních prostředků (resp. disponibilních prostředků),
- schopnosti a možnosti vlastníka shromážděných peněžních prostředků (finanční znalosti, zkušenosti a technické zázemí),
- bezpečnost / riziko použití shromážděných peněžních prostředků,
- časový rámec investice (na jak dlouho může vlastník shromážděné peněžní prostředky postrádat)
- výnos shromážděných peněžních prostředků,
- zdanění výnosu shromážděných peněžních prostředků.

Kolektivní investování

- obecně

- volba portfolia je vysoce odbornou činností
- nutnost kvalitních informací a zkušeností

- kolektivní investování je jedním ze způsobů investování /pohled investora/
- kolektivní investování nepřímým způsobem investování /investor investuje prostřednictvím jednotky kolektivního investování/

Výhody:

- jednoduchost a pohodlnost
- rozptýlení rizika
- nižší transakční náklady
- dosažitelnost instrumentů kapitálového trhu
- zdanění

Nevýhody:

- konflikt zájmů
- poplatky
- ztráta investiční volnosti
- rizika spojená s investováním na kapitálových trzích

Kolektivní investování - předmět

Kolektivním investováním se rozumí podnikání, jehož předmětem je shromažďování peněžních prostředků upisováním akcií investičního fondu nebo vydáváním podílových listů podílového fondu, investování na principu rozložení rizika a další obhospodařování tohoto majetku. § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování, ve znění pozdějších předpisů.

CO? předmět podnikání = kolektivní investování → shromažďování peněžních prostředků a jejich investování na principu rozložení rizika a další obhospodařování majetku

JAK? upisováním akcií (investiční fond)
vydáváním podílových listů (podílový fond)

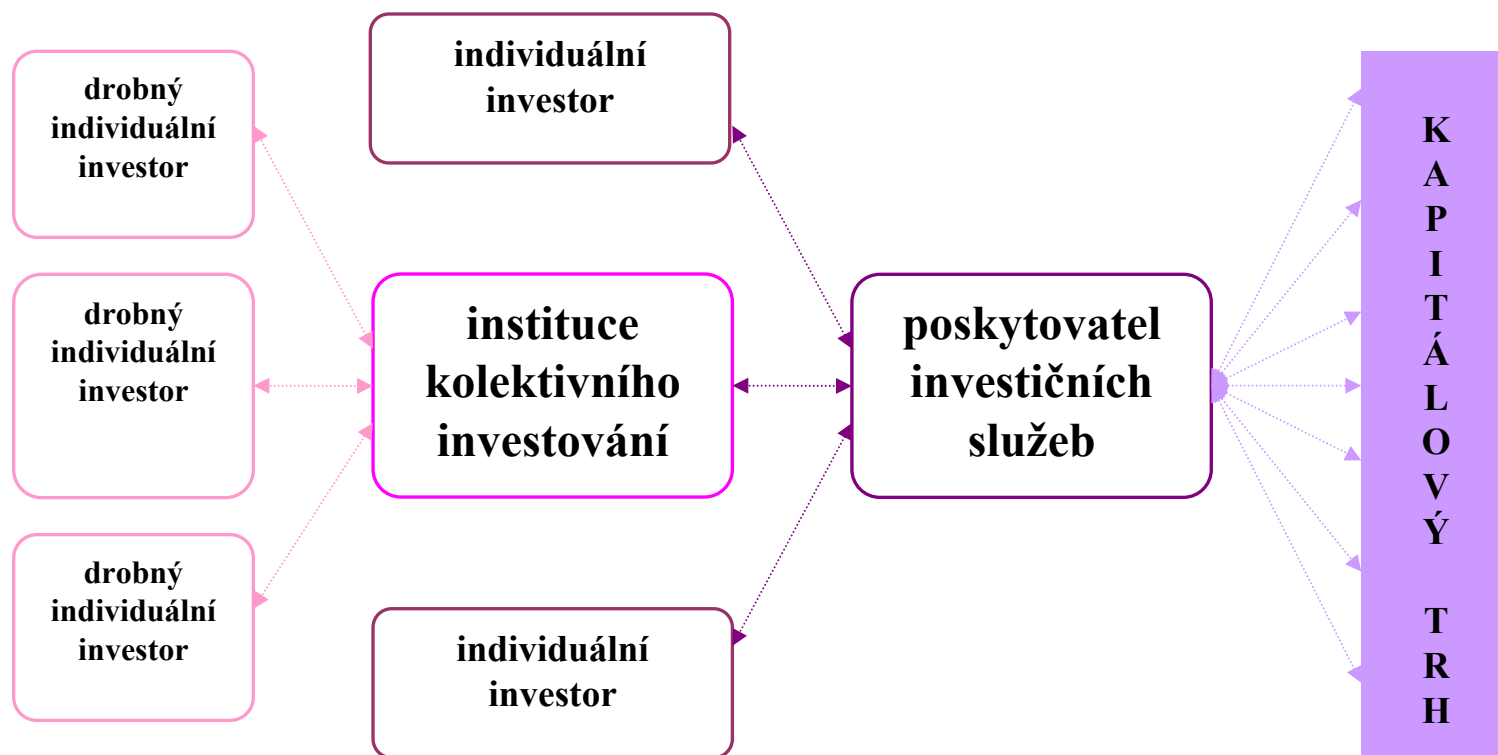
Kolektivní investování - předmět

Kolektivní investování:

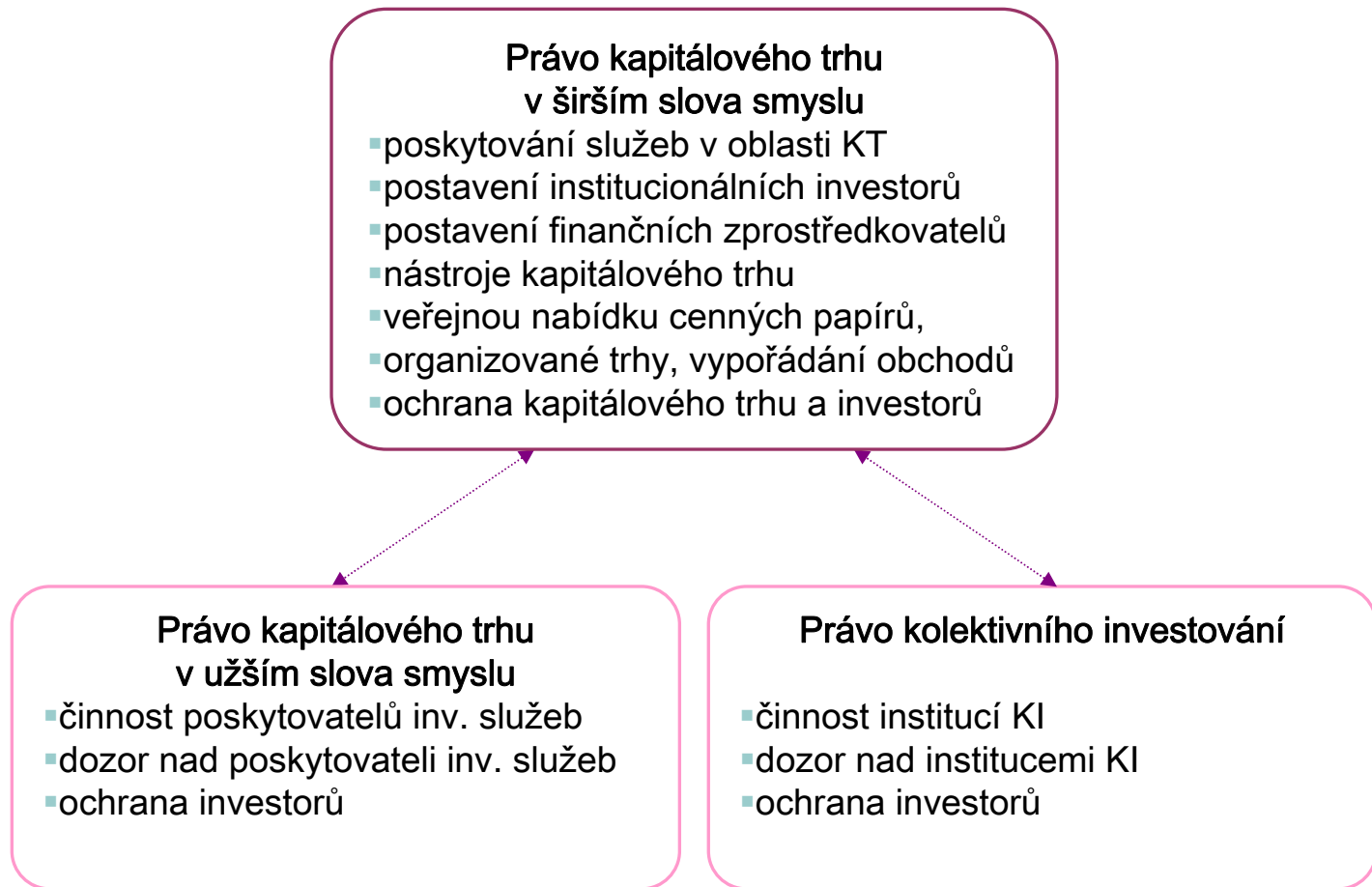
- **regulované** – tak jak bylo vymezeno výše, tzn. povolení ČNB a dle ZKI (§ 2 odst. 1 písm. a))
- **černé** - shromažďování peněžních prostředků od veřejnosti ... je *zakázáno* (§ 2a odst. 1) → neoprávněné podnikání → správní delikt dle ZKI (§ 119 odst. 1 písm. a), § 120 odst. 1 písm. a), § 124, § 127) popřípadě trestný čin hospodářský (§ 118 TZ)
- **neregulované** – znamená výjimku z černého kolektivního investování. Výjimka se vztahuje na obdobné aktivity (činnosti dle zvláštních zákonů). K tomuto stanovisko KCP č. 4/2005 – investiční kluby.

Kolektivní investování

- předmět

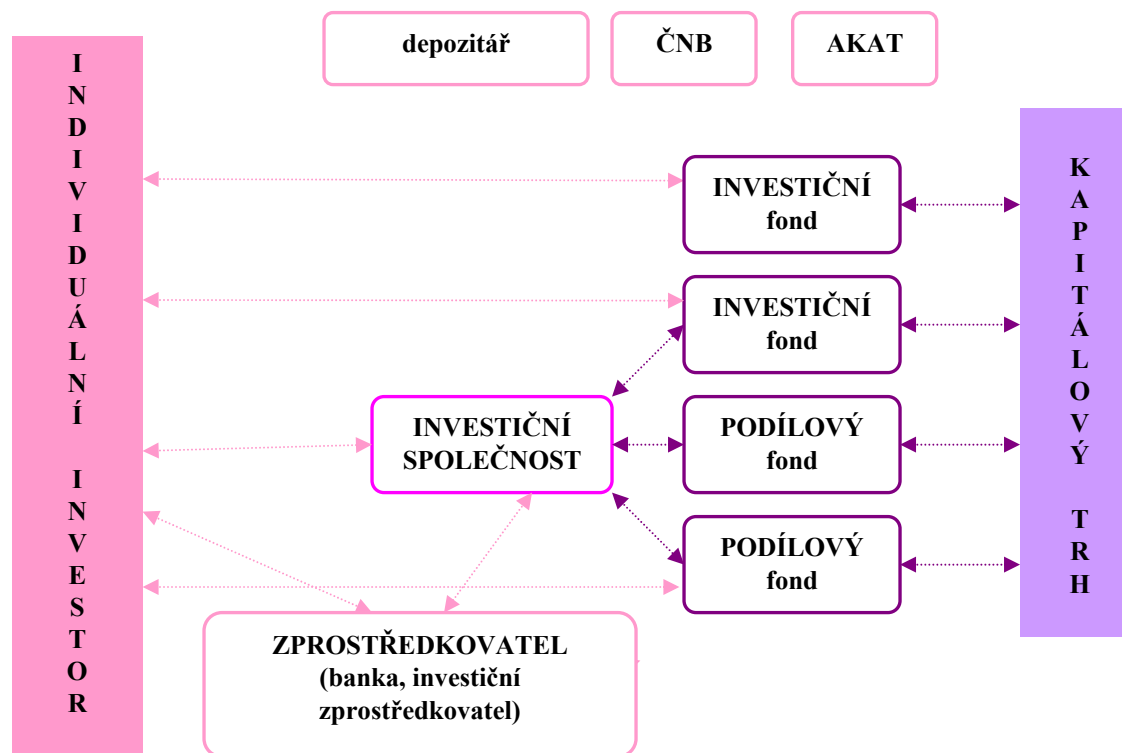

Kolektivní investování - předmět

Kolektivní investování

- předmět

Kolektivní investování - subjekty

Subjekty (instituce) kolektivního investování

- **investor**
- **investiční společnost**
- **fondy kolektivního investování**

- **investiční fondy**
- **podílové fondy**

Kolektivní investování - subjekty

investoři:

- investor individuální (FO nebo PO)
- investor institucionální (§ 5 ZODKT) – banka, investiční společnost, investiční fond, penzijní fond a pojišťovna (zvláštní povinnosti)
- investor profesionální (§ 2 ZPKT) – širší, navíc např. instituce elektronických peněz, spořitelní a úvěrní družstvo, obchodník s cennými papíry, zajišťovna... (presumpce profesionality → nižší míra ochrany)
- investor profesionální na žádost (§ 2a ZPKT)
- investor kvalifikovaný (§ 56 ZKI) – způsobilost investovat do fondů kvalifikovaných investorů (minimální vstupní investice 1.000.000,-)

Kolektivní investování - subjekty

investiční společnost:

- management company = správcovská společnost X investment company = investiční fond)
- PO, jejímž předmětem podnikání je kolektivní investování (vytváření a obhospodařování podílových fondů, nebo v obhospodařování investičních fondů na základě smlouvy o obhospodařování)
- nutnost povolení k činnosti od ČNB
- zákaz vydávání dluhopisů
- obchodní firma obsahuje označení „investiční společnost“
- může získat i povolení (ČNB) k individuálnímu obhospodařování majetku, k úschově cenných papírů a poradenství

Kolektivní investování - subjekty

investiční společnost:

- kapitálové požadavky – alespoň 125.000 EUR (původ jejího základního kapitálu je průhledný a nezávadný, základní kapitál je splacený)
- personální požadavky – vedoucí osoby (důvěryhodnost, odborná způsobilost, zkušenosti, neslučitelnost funkcí)
- vnitřní organizace (organizační řád)
- kvalifikovaná účast - musí být vhodná z hlediska zdravého a obezřetného vedení společnosti (majetková struktura)
- úzké propojení – nesmí bránit efektivnímu výkonu dohledu (střet zájmů)
- akciová společnost, pouze akcie na jméno, sídlo a skutečné sídlo na území České republiky

Kolektivní investování - subjekty

fondy kolektivního investování:

- dle investorů: pro veřejnost X pro kvalifikované investory (omezený okruh)
- dle vyplácení investorů: otevřené (open-end) X uzavřené (close-end)
- dle investiční politiky: standardní (unifikované) X speciální (neunifikované)
- dle právní formy: investiční fondy X podílové fondy

Kolektivní investování - subjekty

fondy kolektivního investování dle vyplácení investorů:

- otevřené (open-end) – odkupují podíly investorů za cenu odpovídající jejich podílu na majetku fondu, větší nároky na likviditu a správnost a frekvenci oceňování, v zahraničí i akciové společnosti s variabilním kapitálem (francouzské SICAV), v ČR pouze podílové fondy
- uzavřené (close-end) – oceňování a prodej podílu pouze na sekundárním trhu, založení pouze na dobu určitou, v ČR podílové fondy a investiční fondy

Kolektivní investování - subjekty

fondy kolektivního investování dle investiční politiky:

- standardní (unifikované) – UCITS směrnice o koordinaci předpisů týkajících se jednotek kolektivního investování, pouze otevřené fondy, harmonizovaná investiční politika a pravidla obezřetného podnikání (§ 24 an. ZKI)
- speciální (neunifikované) – národní úprava členských států, omezení přeshraničního nabízení (lze pouze na základě směrnice o prospektu), otevřená i uzavřená forma, nejrůznější typy investičního zaměření (§ 51 an. ZKI)
- → v ČR: se speciální fondy dělí na fondy pro veřejnost: speciální fond cenných papírů, speciální fond fondů, speciální fond nemovitostí a na fondy pro kvalifikované investory: speciální fond kvalifikovaných investorů

Kolektivní investování - subjekty

investiční fond:

- investment company = investiční fond (špatný překlad, všude jinde jako investiční společnost X management company = správcovská společnost)
- předmět podnikání = kolektivní investování, změna předmětu podnikání je vyloučena
- pouze s povolením k činnosti investičního fondu (ČNB)
- akciová společnost, která ještě nevznikla (nesmí vzniknout veřejnou nabídkou akcií)
- obchodní firma obsahuje označení „uzavřený investiční fond“
- na dobu určitou (statut), max. 10 let (výjimka Q inv.)

Kolektivní investování - subjekty

investiční fond:

- samosprávný X nesamosprávný (smlouva o obhospodařování s investiční společností)
- akcie pouze stejné jmenovité hodnoty
- základní kapitál: u nesamosprávného investičního fondu alespoň 300.000 EUR
- investiční fond nesmí: vydávat zatímní listy, vydávat prioritní akcie, vydávat akcie svým zaměstnancům za zvýhodněných podmínek, uzavřít smlouvu o převodu zisku, uzavřít ovládací smlouvu, vydávat dluhopisy.
- v ČR pouze uzavřená forma

Kolektivní investování - subjekty

podílový fond:

- účelové sdružení majetku bez právní subjektivity
- vždy je obhospodařováný investiční společností jejím jménem na účet podílníků (z právních úkonů je oprávněna a zavázána investiční společnost)
- otevřená i uzavřená forma
- vydává podílové listy
- povolení k vytvoření podílového fondu
- nepoužijí se ustanovení ObčZ o spoluvlastnictví
- účetnictví podílového fondu je vedeno samostatně od účetnictví investiční společnosti

dohled:

- depozitář
- Česká národní banka
- AKAT

Kolektivní investování - dohled

depozitář:

- každý fond kolektivního investování musí mít svého depozitáře (§ 3 ZKI)
- tzv. první linie dohledu
- banka se sídlem na území České republiky (nebo zahraniční banka, která má pobočku umístěnou na území České republiky), které mají v bankovní licenci povolenou činnost depozitáře
- smlouva o výkonu činnosti depozitáře (soukromoprávní, na dobu neurčitou, výpovědní lhůta min. 6 měs.)
- eviduje majetek fondu kolektivního investování a kontroluje, zda fond kolektivního investování nakládá s majetkem v souladu s tímto zákonem a statutem
- oznamuje porušení zákona ČNB (neprovedení pokynu)

Kolektivní investování - dohled

depozitář:

- zřízení účtu u depozitáře, předání statutu a dalších dokumentů, veškeré výběry a platby prostřednictvím depozitáře
- zánik závazku z depozitářské smlouvy – odebráním nebo změnou bankovní licence, výpověď, zánik fondu kolektivního investování (info ČNB)
- fond KI – neprodleně pozastaví nakládání se svým majetkem a vydávání svých akcií nebo vydávání a odkupování podílových listů, s výjimkou úhrady závazků vzniklých před zánikem závazku z depozitářské smlouvy a úhrady nezbytných provozních a mzdových výdajů, a to až do doby nabytí účinnosti nové depozitářské smlouvy (info ČNB + zveřejnění)
- vydání majetku fondu KI pouze novému depozitáři

Kolektivní investování - dohled

ČNB:

- dohled nad: dodržováním ZKI, podmínek stanovených v rozhodnutí vydaném podle ZKI, statutu fondu kolektivního investování, smlouvy o obhospodařování, depozitářské smlouvy
- licenční řízení – na žádost, správní řízení, povolení k činnosti IS a IF, povolení k vytvoření PF
- předchozí souhlas se změnou vedoucích osob, statutu, depozitáře, ... (sankce neplatnosti)
- informační povinnost: statut, zjednodušený statut, stanovy, výroční zpráva, pololetní zpráva za prvních 6 měsíců účetního období (ČNB + zveřejnění)
- další pravidelné a nepravidelné informace (ČNB + zveřejnění)

Kolektivní investování - dohled

ČNB:

- nástroje ČNB: opatření k nápravě, nařít mimořádné provedení auditu fondu kolektivního investování na náklady investiční společnosti nebo investičního fondu, nařít změnu auditora, nařít pozastavení vydávání a odkupování akcií nebo podílových listů fondu kolektivního investování, nařít změnu deponitáře, zavést nucenou správu, nebo odejmout povolení udělené podle ZKI (i změnit rozsah), nucená správa
- nucená změna obhospodařovatelské IS (pro IF i PF)
- i v rámci předběžného opatření
- katalog správních deliktů a přestupků – sankce pokuta do 10.000.000,- Kč, do 20.000.000,- Kč; projednává ČNB; příjem Garančního fondu obchodníků s CP (obchodník) nebo SR; vybírá a vymáhá FÚ

Kolektivní investování - dohled

AKAT:

- Asociace pro kapitálový trh České republiky
- v roce 1996 vznik Unie investičních společností České republiky spojením 3 jiných samoregulačních organizací (Asociace investičních společností a fondů – AISF, Sdružení investičních společností – SDIS, Sdružení investičních společností a fondů z Moravy a Slezska – SISMFS)
- 2006 přeměna na Asociaci fondů a asset managementu České republiky (AFAM ČR)
- 2008 sloučení v AKAT
- 4 klíčové cíle: zdokonalování dobrovolné samoregulace členů, právo, komunikace s investory a jejich vzdělávání, mezinárodní aktivity

AKAT:

- rozvíjení povědomí, znalost a důvěryhodnost oblasti kolektivního investování
- standardy profesionality, poctivosti při správě cizího majetku a korektního přístupu k investorům a klientům fondů
- etický kodex
- závazné pokyny pro členy
- dobrovolné členství (i přidružené členství)
- www.akatcr.cz

Otázky na závěr

- jaký je rozdíl mezi otevřeným a uzavřeným fondem?
- jaký je rozdíl mezi investiční společností, investičním fondem a podílovým fondem?
- co je to depozitář?
- k čemu slouží statut fondu kolektivního investování?

Kolektivní investování

**Děkuji
za
pozornost
!!!**